

กรมวิชาการเกษตรประสบความสำเร็จ ในการคัดสายพันธุ์ 'กวาวเครือขาว'

หลายคนทราบดีว่า “กวาวเครือขาว” เป็นพืชสมุนไพรที่พบได้ในป่าหลายพื้นที่ของประเทศไทย เป็นพืชที่จะมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของชาติไทยในอนาคต เนื่องจากในหัวของกวาวเครือขาวมีสารออกฤทธิ์คล้ายกับฮอร์โมนเอสโตรเจน ซึ่งเป็นฮอร์โมนเพศหญิงที่เชื่อได้ว่าสามารถทำให้ทรงอกมีขนาดใหญ่ขึ้นได้ และยังมี การนำเอามาใช้ทำเป็นยา และอาหารเสริมสุขภาพ ทำให้แนวโน้มความต้องการของตลาดมีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีผลทำให้กวาวเครือขาวในธรรมชาติหมดลงไปอย่างรวดเร็ว มีแนวโน้มที่จะสูญพันธุ์ได้ในไม่ช้านี้ ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่าต้นกวาวเครือขาวจากแหล่งต่าง ๆ ที่ปลูกออกมาแล้วมีความหลากหลายทางพันธุกรรม ทำให้ไม่มีความแน่นอนของปริมาณ และคุณภาพของผลผลิต โดยเฉพาะการออกฤทธิ์ของฮอร์โมนเอสโตรเจน

กวาวเครือขาว
(*Pueraria mirifica* Airy Shaw et Savatabhandu)

ดร.จรัญ ดิษฐไชยวงศ์ จากศูนย์วิจัยพืชสวนพืชไร่ กรมวิชาการเกษตรได้ทำการรวบรวมสายต้นกวาวเครือขาวที่ขึ้นในธรรมชาติจากแหล่งพันธุ์ 7 แหล่งของบ้านเรา ได้แก่ จ.กาญจนบุรี, จ.เชียงใหม่, จ.ตาก, จ.ประจวบคีรีขันธ์, จ.เลย, จ.ลำปาง และ จ.สระบุรี ทั้งต้น 50 สายต้น ปลูกลงแปลงทดลองในสภาพแปลงที่ออกร่องปลูก ทำคล้ายกับการปลูกอุน (กวาว

เครือขาวเป็นพืชตระกูลถั่ว) ต้นกวาวเครือขาวเจริญเติบโตได้ดีแม้มีข้อควรระวังไม่ควรรดปุ๋ยเคมีใช้แค่เพียงปุ๋ยคอก และที่สำคัญต้นกวาวเครือขาวไม่ชอบสภาพน้ำขังและจะทำให้โคนต้นเกิดเชื้อราและเน่าตายได้

หลังจากที่ อ.จรัญ ทำการคัดเลือกสายต้นจนเหลือเพียง 14 สายต้น ปลูกไปได้ประมาณ 2 ปี ทำการขุดหัวทั้ง 14 สายต้น เพื่อนำไปทดสอบฤทธิ์คล้ายฮอร์โมนเอสโตรเจนพบว่า กวาว

หวงกวาวเครือขาวถึง 4.4 เท่า เท่ากับสรุปได้ในเบื้องต้นว่าถ้าจะมีการปลูกต้นกวาวเครือขาวในเชิงพาณิชย์ในอนาคตเพื่อทดแทนการขุดจากธรรมชาติ ควรจะขยายพันธุ์ด้วยวิธีการสกัดรากหรือเพาะเมล็ดจากสายต้นจาก จ.สระบุรี แต่วิธีการเพาะเมล็ดต้นอาจจะเจริญเติบโตช้าและพบความแปรปรวนได้ ถ้าได้สายพันธุ์ที่ดีที่สุดว่าจริงๆจะต้องใช้วิธีการขยายพันธุ์แบบเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ นอกจากการทดสอบฤทธิ์คล้ายเอสโตรเจนแล้ว ยังมีการวัดฤทธิ์ของสารต้านอนุมูลอิสระซึ่งคาดว่ามีความสำคัญอย่างน้อย 5 ชนิด กลับพบว่าหัวกวาวเครือขาวจาก จ.กาญจนบุรี และ จ.ลำปาง มีสาร daidzein (ซึ่งเป็นสารต้านอนุมูลอิสระชนิดหนึ่ง) มากกว่ากวาวเครือขาวจากแหล่งอื่น ๆ

เมื่อคัดเลือกสายต้นกวาวเครือขาวได้แล้ว การส่งเสริมการปลูกในเชิงพาณิชย์ในอนาคตจะต้องศึกษากันต่อไปว่าการจัดการแปลงปลูกจะต้องทำอย่างไรและที่สำคัญดูผลผลิตที่ได้ว่าคุ้มต่อการลงทุนหรือไม่

มีคู่มือ “การปลูกมันเทศเนื้อสีส้ม” พิมพ์ 4 สี, ให้เกษตรกรและผู้สนใจเขียนจดหมายพร้อมสอศ.เลขที่ 15 บาท ส่งมาขอได้ที่ ชมรมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร เลขที่ 2/200 ถนนศรีมหาลา ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.พิจิตร 66000.

กวีศักดิ์ ชัยเรืองยศ